

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. De Parochi obligatione ad celebrandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

S. I.

De Parochi obligatione ad celebrandum.

2488

Communis doctrina est, quod Parochi vel per se, vel per alios, teneantur missam celebrare illis diebus, quibus populus obligatur audire missam: sed quia in Trid. *sess. 23. de reform. c. 1.* dicitur: cum *praecepto divino* mandatum sit omnibus, quibus animarum cura incumbit, oves suas agnoscere, *pro his sacrificium offerre* &c. quaestio est, *an Parochus teneatur misse sacrificium pro suis ovibus applicare?* Barbosa *de offic. & potest. Paroch. c. 11. n. 10.* motus allatis verbis Trident. resolvit, verius esse, eum teneri, juxta arbitrium boni viri; & ad *cit. loc. Trid. n. 4.* addit: sacram Congregationem consultam, *an Parochi illis diebus, quibus pro suis ovibus teneantur missam celebrare, possint manuales elemosynam pro illo sacro accipere?* respondisse. 1. Septemb. 1629. *non posse.*

2489

Econtra Navarrus in *manual. c. 25. n. 92.* Suarez *tom. 3. D. 86. S. 1.* cum pluribus aliis tenent absolute, Parochos, iis diebus, quibus tenentur celebrare, non teneri ad missam pro suis ovibus applicandam, quia obligatio *ad celebrandum*, & obligatio *ad applicandum* missae fructum, sunt diversa. Verum Trid. dicit eos teneri, *pro suis ovibus sacrificium offerre*, quod videtur idem sonare, *ac applicare.* Videtur tamen, hoc non obstante, à Tridentino per illa verba: *pro suis ovibus sacrificium offerant*, aliud non intelligi, quam obligationem celebrandi, & offerendi sacrificium, ut oves illis creditae, cum obligantur, audire queant. Nam etiam ille, qui celebrat pro ejus commodo, qui missam audire debet, pro illo, seu in ejus commoditatem, *celebrare* dicitur. Et hinc existimo, non exigi aliam oblationem, quam, ut in communi etiam suarum ovium in sacrificio meminerit, qualiter in oblatione, cum offertur hostia, à sacerdote fit oblatio pro peccatis suis, *pro omnibus circumstantibus, & omnibus fidelibus Christianis, vivis, atque defunctis*, quod pertinet ad fructum generalem.

2490

An autem illis diebus, quibus populo celebrare tenetur Parochus, esto illi sacri-

ficiam applicare non teneatur, possit stipendium accipere pro illa missa, hanc alteri applicando, quaestio est dubia, ait Barbosa *cit. num. 11.* & resolvit tandem non posse; quia sic prohibuit Concil. Trid. Congregatio in decreto de celebrat. missarum, de mandato Urbani VIII. emanato, ibi: *Sacerdotes, quibus diebus tenentur missas celebrare ratione beneficii, seu capellae, legati, aut salarii, si elemosynas pro aliis etiam missis celebrandis susceperint, non possunt eadem missa utrique obligationi satisfacere.*

Videtur tamen mitius dicendum, pro quo not. 1. cum datur aliquid (pecunia v. g.) pro celebranda missa, illud posse accipi vel ut pretium ipsius spiritualis fructus missae, & sic illa acceptio est Simoniaca, & illicita; 2. ut pretium laboris in faciendis iis actionibus, quae intrinsece pertinent ad ipsam celebrationem, ut est labor induendi vestes sacras, dicendi tot orationes, &c. 3. ut pretium laboris, qui suscipitur propter circumstantias aliquas extrinsecas, qualis est ire ad locum distantem, in tali tempore, &c. 4. ut pretium sustentationis ipsius sacerdotis; 5. ut pretium obligationis, quam in se recipit sacerdos ad fructum alteri applicandum; 6. ut meram elemosynam, seu donum mere gratuitum. De primo titulo jam constat ex dictis: de secundo videtur idem esse; nam labor intrinsecus missae est ipsa missa, pro qua pretium accipere, simoniacum est. Ex aliis autem quatuor titulis accipere stipendium licet; ita communis.

Not. 2. quod fructus Missae sit triplex. 1. *generalis*, quem Ecclesia vult à quolibet sacerdote applicari certis personis in qualibet missa, ut Pontifici, Imperatori, vel Regi, Episcopo, &c. & hic non est in libertate sacerdotis; sed pendet ex instituto Christi, & Ecclesiae; 2. *specialis*, seu medius, cujus quantitatem taxavit Christus ad mensuram solum finitam, ut docet Suarez *de sacrific. D. 79. s. 12. S. Dico. 2.* esto Castropalaus *de sacrific. D. unic. p. 7. n. 11.* velit esse infinitum; & hic fructus cedit illi Fidei, pro quo sacerdos missam applicat. 3. *specialissimus*, seu *personalis*, qui cedit ipsi sacerdoti celebranti, & videtur idem esse, ac fructus nascens ex opere operantis; sicut specialis, nascens ex opere operato; his praemissis:

Cum

2493 Cùm ex dict. num. 2491. verè probabile sit, Parochum etiam iis diebus, quibus tenetur celebrare populo, non teneri ad applicandum populo fructum missæ specialem; sed obligari ad solam præsentiam, seu officianturam, & laborem intrinsecum missæ cum fructu generali, omnino etiam probabile censendum est, posse Parochum illis etiam diebus accipere stipendium eo titulo, ut danti fructum missæ specialem applicet; ita Card. de Lugo D. 21. de Euch. s. 1. num. 21. qui scripsit post cit. decret. Congreg. Trid. relatum in num. 2488. quia in dato casu fructum specialem applicare huic, vel illi, liberum est celebranti; & applicatio fundata in uno ex quatuor titulis relatis à num. 2491. non est simoniaca. Ad decretum Congreg. in num. 2488. ipsum loqui solum de illis, qui titulo Capellanæ, legati, vel salarii habent obligationem expressam applicandi pro Fundatore; non autem illis, qui eo titulo solum habent obligationem præsentia, seu officianturæ; non autem intentionis applicandi fructum missæ.

2494 Præter dicta; not. 3. Parochum, cùm populo celebrare tenetur vel per se, vel per alium, debere hoc facere in propria Ecclesia, à Sac. Congreg. esse decisum, referri à Barbosâ cit. num. 3. qui in Trid. sess. 21. de reformat. c. 4. notat, ab Episcopo cogi posse Rectores Ecclesiæ Parochialis, adungere alios Clericos ad administrationem Sacramentorum, & divina officia, si unus Rector non sufficiat, à Rota Rom. decisum esse; nec, ut hoc Episcopus faciat, expectari debere, quòd Parochiani decendant sine Sacramentis; quamvis ex vi huius decreti non possit Episcopus exigere Coadjutoriam; sic Barb. cit. num. 2. & 3. addens num. 4. ex eo, quòd Curatus eodem tempore pluribus infirmis providere non possit, non dari justam causam dividendi Parochias, sed adhibendi Ministros Coadjutores.

2495 Not. 4. in quæstione, an Parochi etiam aliis intra hebdomadam diebus celebrare teneantur? standum esse toleratæ consuetudini regionum, tradi à Fernandez in Exam. Theol. mor. p. 4. c. 15. §. 5. n. 2. nunquam autem ullo feriali die intra hebdomadam celebrare, sine justa causa, cùm privet suos tam sancto solatio, meritò arguit ejusmodi Pastorem perquam socordis

curæ commissarum ovium. Cœterum non obligari Parochum in die Natalis Domini ad tres missas celebrandas; sed satisfacere, si unam dicat; sic Navar. de celebr. missar. consil. 1. n. 2. sed intellige, nisi consuetudo recepta aliud exigat: Episcopum porro posse concedere Parocho ob defectum Sacerdotum, quòd in diebus festis urgente necessitate bis celebret; sic resolvit Sacra Congreg. 13. Maji 1628. cùm id peteret administratio Passaviensis pro Austria superiore, ubi expulsi hæretici erat penuria sacerdotum; sed intellige, quam diu est talis necessitas; de hoc V. dicenda in seqq.

Not. 5. quòd Parochus populum suum cogere non possit, ut missam audiat in Parochia; quia in Trid. sess. 22. in decret. de observand. in celebr. miss. solum dicitur: *moveant*; & sic decisum esse à Leone X. refert Barbof. cit. num. 15. modò non fiat ex contemptu proprii sacerdotis, quo intelligitur contemptus expressus cum indignatione, & convitiis in proprium Pastorem jactatis, ut notavimus num. 2481. Et ideo rectè addit Barbof. cit. num. 18. hodie ex consuetudine, universo pene mundo recepta, scita, & tolerata ab ipsis Parochiis, præcepto audiendi missam à Fidelibus satisfieri, audiendo quamcunque missam extra Parochiam, etiam in sacello, aut Oratorio privato, ubicunque voluerint, etiam in majoribus solemnitatibus totius anni; qui pro hac opinione refert Navar. Gutierrez, Suarez, Azor, & alios cum Fagundez in 5. præcepta Ecclesiæ l. 2. c. 3. num. 8. Et hæc opinio, ait Azor p. 2. l. 7. c. 6. q. 6. Navarr. Suar. & alii, adeo est vera, ut Episcopus non possit constitutionem facere, qua præcipiat suis subditis, ut non audiant sacrum, nisi in propriis Parochiis, & excommunicationem esse nullam, si fortè sub illa præciperet. Nec obstat c. 2. de Parochiis; nam illud non amplius est in vigore, ubi abest contemptus, ut dixi supra. Nec etiam obstat, quòd quando conceditur facultas celebrandi in Oratoriis privatis, communiter addatur ea clausula: *volumus autem, quòd familiares servitiis tuis non necessarii, ibidem missæ interessentes, ab obligatione audiendi missam in Ecclesia diebus festivis de præcepto, minime liberi censeantur.* Quia, ut notamus alibi,

Pellizarius *tom. 2. Man. Regul. tr. 8. c. 2. f. 2. subs. 2. q. 14.* & Castropalaus *tr. 12. de Euch. Sacrif. D. unic. p. 16. num. 13.* valde probabiliter docent, illam clausulam prohibitoriam poni ex stylo curiæ, si fortassis alicubi non est abrogatus antiquus usus seu ritus, quo missa in Parochia audienda erat; at ubi ritus ille abrogatus est, uti constat in his partibus, ea clausula perinde se habet, ac si non esset apposta; quidquid in oppositum doceat Tamburin. *l. 1. celebr. missæ, c. 4. n. 36.*

2497 Not. 6. Regularibus nullo modo etiam ab Ordinario prohibitum esse, missas celebrare, & campanas pulsare in suis Ecclesiis ante celebrationem, & pulsationem in Ecclesia Parochiali; ita resolvit Sacra Congreg. Trid. apud Barb. *cit. num. 21.* nec posse prohiberi celebrationem missæ in Oratorio ruri ædificato per Laicum, antequam celebraretur missa in Parochiali, & matrice Ecclesia; Barb. *cit. n. 23. ex decis. Congreg. Trident. & Rituum.*

2498 Not. 7. à Parochis (idem dic de aliis Presbyteris) missas *votivas* dici posse quolibet die extra Dominicam, non impedito officio duplici. Excipe in hoc secundo casu, nisi urgeat rationabilis causa; sic Barb. *de offic. Parochi, c. 11. num. 24.* qui addit *num. 28. ex decis. Congreg. Rit. 28. Aug. 1626.* etiam in diebus, quibus prohibetur fieri de duplici, non posse dici missas *votivas*, ut infra octavam epiphaniæ, Paschatis, Pentecostes, in hebdomada majori, feriâ IV. cinerum, in vigiliis Nativitatis Domini, & Pentecostes; excipe. 2. nisi in ejusmodi feriam incideret festum, cui annexæ sunt indulgentiæ, quæ translato festo non transferrentur; si quæras, an dicere liceat votivum, solum ideo, quia brevius est? Gavantus *cit. merito* respondet, talem intentionem esse irrationabilem; intellige, nisi alia causa exigat brevitatem, v. g. iter instans, &c. His adde, eo die feriali, quo resumenda foret missa Dominicæ præcedentis impedita, non licere dicere votivum; Gavant. *in rubr. missal. p. 1. tit. 4. V. Votivis, num. 3.*

2499 Not. 8. Missas pro defunctis, ritu *de Requiem*, non dici licite in Dominicis, & festis diebus; excipe, nisi insepulto, & in Ecclesia præsentem cadavere defuncti; ita decrevit sacra Congregatio Rit. 23. Maji, 1603. quod intellige, ut notat Barb. *cit. n.*

27. ubi viget consuetudo sepeliendi defunctos cum Missa. Si quis autem moriatur in die Paschæ, corpus ejus reservandum est in diem sequentem, ob reverentiam Paschæ, habetur ex Rituali Rom. Pauli V. *tit. de Exequiis.* Quod diximus in festo duplici de præcepto non licere dicere Missam *de Requiem*, verum est, etiam si tale festum duplex incidat in diem assignatum pro altari privilegiato: Sac. Congreg. Rit. 24. Apr. 1627. Hinc si Missa tales certo die dicenda sint ex obligatione, eo die impedito debere transferri in sequentem, decrevit eadem Congregatio. 27. Sept. 1608.

2500 Not. 9. circa prædictas Missas *de Requiem* ab Alexandro VII. in decret. seu Brevi edito. 5. Aug. 1662. & altero 22. Jan. 1667. districtè prohiberi *missas de Requiem in die*, quo celebrandum est festum *duplex de præcepto*, sed simul addi: *hoc suo decreto non comprehendit anniversaria, & missas defunctorum cantu ex dispositione Testatorum, quot annis, recurrente die obitus ipsorum celebrandas, esto incidant in festum duplex de præcepto*: 2. si quis habet obligationem celebrandi missam *de Requiem* in certo die, & eo die propter festum *duplex de præcepto* non possit licite celebrare talem missam, satisfacere celebrando *missam currentem de festo*, & indulgentias (ceteroquin annexas Missæ de Requiem) concessas animabus fidelium defunctorum, in purgatorio existentium perinde illa celebrante *Missam currentem* obtineri, ac si tunc Missam defunctorum pro eis dixisset; sic Alexander VII. 22. Jan. 1667. & Clemens IX. 23. Sept. 1669.

2501 Si quæras, quid agendum, si festum aliud quod ex *solemnioribus* (annuntiationis) incidat in diem Sabbathi hebdomadæ majoris? quid, si in coenam Domini, vel Parasceves? Ante resolut. nota, quod cuilibet sacerdoti (aliunde non inhabili) privatim celebrare liceat in die coenæ Domini, & Sabbathi Sancti, quia nulla est prohibitio, nec etiam consuetudo contraria, quæ vim legis habeat; sic Navarr. *c. 25. num. 88. Reginald. in praxi L. 29. c. 9. num. 170. Fagundez, Bonac. Vasq. & alii apud Barb. de offic. Paroch. c. 11. num. 49.* ubi monet, eo die (nimirum *in coena Domini*) solum licere celebrare, antequam

tequam missa solennis sit finita, & corpus Christi in locum designatum recondatur. De Sabbatho autem sancto, ait cit. Barbof. num. 50. quidam probabiliter putant, eo die minimè licere celebrare; ex his est Navarrus, Reginaldus, & alii; sed longè probabilius est, licere, ut pluribus cit. docet Barbof. quia c. *Sabbatho, de consecr. dist. 3.* jam abrogatum est; attendenda tamen est consuetudo loci.

2502 Sifestum, de quo est nobis quæstio, incidit in diem *Parasceves*, nemo tenetur sub gravi peccato, missam illius diei, seu potius caremonias audire; quia missa illius diei non est missa, cum careat consecratione corporis Christi, nec illo die sacerdotes celebrare possint; sic Barb. cit. num. 46. & seq. cum Azor p. 1. l. 10. c. 24. q. 3. Reginald. l. 29. c. 9. n. 170. & c. Not. tamen, quòd Episcopus possit dare licentiam sacerdotibus, ut illa die (nimirum *Parasceves*, si incidat magnum festum, v. g. Annunt. B. V.) possint celebrare; & tunc populus Missam audiens, Ecclesia præcepto satisfacit sic, ut in illo die, in quem post Pascha translatum est festum annuntiationis, missam audire non teneatur; quia festum quoad officium, non quoad præceptum, sacro interessendi, transfertur; sic Barb. cit. c. 11. an. 46.

2503 Not. 10. in Missa prohiberi omnibus etiam Doctoribus, & Protonotariis non participantibus, usum annuli; per Congreg. Rituum. 11. Febr. 1623. Idem die de Canonice Ecclesiarum Cathedralium, ex eadem Congr. 20. Novemb. 1628. apud Barb. cit. num. 35. usum autem pileoli in missa (etiam extra Canonem tantum) concedi à solo Papa, & non ab alio; sic Congregatio negotiis Episcoporum & Regularium præposita. 2. Jan. 1590. & 17. Jan. 1695. V. Azor. p. 1. l. 10. c. 28. q. 16. Demum nota, quòd non possint Parochi ab Episcopo cogi (possunt eos tamen hortari) ut subministrent necessaria Presbyteris volentibus celebrare in eorum Ecclesiis; sic Barbof. cit. num. 51.

§. 2.

De Parochi obligatione suscipiendi Sacerdotium.

2504 **P**RO resolut. suppon. quòd in c. *Licet canon. 14. de Elect. in 6.* plura statu-

antur circa eum, cui Ecclesia Parochialis committitur; 1. quòd nullus ad regimen Parochialis Ecclesiæ assumatur, nisi sit idoneus, moribus, scientiâ, & ætate; 2. si de tali Ecclesia ei, qui non attingit 25. annum, de cætero collatio fiat, decernit Pontifex eam viribus carere. 3. ad huiusmodi regimen assumptus, personaliter in parochiali Ecclesia, cujus Rector extiterit, residere tenetur, & intra annum se faciat ad sacerdotium promoveri; 4. si non fecerit, Ecclesiâ sibi commissâ, nullâ etiam monitione præmissâ, sit eo ipso privatus; 5. super residentia verò possit Ordinarius ex rationabili causâ ad tempus dispensare.

2505 Ex dictis sequitur, Ecclesiam Parochialem illi conferri posse, qui tempore provisionis non est sacerdos actu, modò sit Clericus, & sacerdos aptitudine proxima, sed hoc intellige, si Parochia conferatur in titulum; si enim in commendam, requirit sacerdotem, qui statim ei per se ipsum deservire possit, c. *nemo deinceps. 15. de elect. in 6.* ibi: *nemo deinceps parochialem Ecclesiam, alicui non constituto in ætate legitima, & sacerdotio, commendare presumat: nec tali etiam nisi unam: & evidenti necessitate, vel utilitate ipsius Ecclesiæ suadente.* Huiusmodi commendam (ut præmittitur) ritè factam declaramus ultra semestris temporis spatium non durare: statuentes, quicquid secus de commendis Ecclesiarum parochialium actum fuerit, esse irritum ipso jure.

2506 Sequitur. 2. quòd provifus de beneficio Curato teneatur infra annum à sibi commissi regiminis tempore numerandum, promoveri in sacerdotem; alias vacat beneficium ipso jure; sic Navarr. in man. c. 25. num. 117. vers. octavo, Rebuff. in praxi benefic. tit. de non promoven. intra annum, Zerola in praxi Episcop. p. 1. V. beneficia, vers. dico quarto principatiter; not. autem annum computari à die suscepti regiminis, & pacificæ possessionis; hanc autem tunc habere dicitur, qui non tantum beneficium habet cum titulo, & exercitio ara, sed etiam bonorum, & fructuum; Rebuff. in tract. de pacif. possess. num. 168. & constat ex c. *Commis. sa. 35. de Elect. in 6.*

2507 Ex hoc sequitur. 3. hanc vacationem non induci, si provifus de parochiali Ecclesia